

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
Postbus 84011
2508 AA Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

Opname EPUB 3.0 op de lijst voor 'pas toe of leg uit'

FORUM STANDAARDISATIE

Agendapunt:	Open standaarden, lijsten		
Bijlagen:	Expertadvies EPUB 3.0		
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Stuurgroep Standaardisatie		
Datum:	3 april 2014	Versie	1.0
Betreft:	Opname EPUB 3.0 op de lijst voor 'pas toe of leg uit'		

Waarom is een keuze belangrijk?

De standaard EPUB 3.0 is een e-bookformaat, ontwikkeld voor het uitwisselen en publiceren van digitale publicaties en documenten. EPUB 3.0 is een open standaard die het mogelijk maakt om 'niet-bewerkbare', reflowable documenten te downloaden, op te slaan en offline weer te geven. EPUB 3.0 zorgt dat de weergave van deze documenten wordt aangepast aan het gebruikte apparaat ('reflowable', voor bijvoorbeeld een tablet, e-reader of smartphone).

In toenemende mate worden e-readers, smartphones en tablets gebruikt voor het benaderen en lezen van (overheids)documenten. De ondersteuning van 'reflowable' content door EPUB 3.0 bevordert de toegankelijkheid van deze documenten. EPUB maakt net als moderne websites gebruik van HTML5. Dit zorgt ervoor dat het relatief eenvoudig is om audiovisuele content toe te voegen aan het document.

Hoe is het advies tot stand gekomen?

Op basis van een intakegesprek met de indiener van de standaard, Logius, is besloten om EPUB 3.0 in behandeling te nemen voor opname op de lijst voor 'pas toe of leg uit'. Op 20 januari 2014 is een expertgroep met vertegenwoordigers uit de overheid en het bedrijfsleven bijeengekomen. De expertgroep heeft geadviseerd de standaard voorlopig nog niet op te nemen op de lijst van 'pas toe of leg uit'. Aan de hand van de expertsessie is een expertadvies opgesteld. Op de openbare consultatie van het expertadvies zijn geen reacties ontvangen.

Zijn er risico's verbonden aan de keuze?

De expertgroep heeft geen risico's geïdentificeerd. Ook de openbare consultatie heeft geen risico's aangetoond. Wel is het zo dat het beoogde toepassingsgebied nu al deels wordt afgedekt door de standaard PDF v1.7, die op de lijst voor 'pas toe of leg uit' staat. Een consequentie van plaatsing van EPUB is dat het toepassingsgebied van de PDF-standaard moet worden herzien.

Gevraagd besluit

Datum
4 april 2014

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd in te stemmen met:

1. Het advies om EPUB 3.0 nu niet op te nemen op de lijst voor 'pas toe of leg uit'.
2. Het advies om begin 2015 de status van EPUB 3.0 te herevalueren en te bekijken of de standaard in aanmerking komt voor een hernieuwde aanmelding voor opname.
3. De additionele adviezen ten aanzien van de adoptie van de standaard.

Ad 1) Het advies om EPUB 3.0 niet op te nemen op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Mocht besloten worden dat de standaard in aanmerking komt voor een hernieuwde aanmelding voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst, dan wordt het volgende functioneel toepassingsgebied voorgesteld:

Het publiceren van niet-bewerkbare, reflowable elektronische documenten in eBook-formaat, geoptimaliseerd voor gebruik op – maar niet beperkt tot – draagbare apparaten zoals e-readers, tablets en smartphones.

In aansluiting hierop wordt het volgende organisatorische werkingsgebied voorgesteld:

Overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) en instellingen uit de (semi-)publieke sector.

Ad 2) Herevaluatie van de status van EPUB 3.0

Met uitzondering van de ondersteuning voor 'reflowable' weergave van documenten zijn de functionaliteiten met betrekking tot multimedia content (audio/video) en het toegankelijk maken van elektronische documenten (voor bijvoorbeeld visueel gehandicapten) van EPUB 3.0 nieuw.

Momenteel is voor deze functionaliteiten echter nog te weinig vraag vanuit de overheid en te weinig ondersteuning in de markt. Vanwege de huidige adoptiesnelheid van EPUB in de markt is het advies dat Bureau Forum Standaardisatie begin 2015 evalueert wat de status is van EPUB 3.0. Op basis van een aantal use cases vanuit de overheid zal dan bekeken worden of er voldoende draagvlak is. Op basis daarvan kan besloten worden of de standaard in aanmerking komt voor een hernieuwde aanmelding voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Bij opname van EPUB zal het toepassingsgebied van de PDF-standaarden aangepast moeten worden. Hierbij zou aangegeven moeten worden dat PDF met name geschikt is voor niet reflowable documenten. Hiermee wordt het toepassingsgebied van de PDF-standaarden afgescheiden van het toepassingsgebied van EPUB 3.0. Bij een hernieuwde aanmelding dient dit aspect te worden meegenomen.

Ad 3) Additionele adviezen ten aanzien van de adoptie van de standaard

- Organisaties als het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) en het ministerie van Algemene Zaken (AZ) die bezig zijn met de implementatie van EPUB, of implementatie van EPUB overwegen, worden opgeroepen om hun ervaringen te delen met Bureau Forum Standaardisatie. Deze ervaringen zullen meegenomen worden bij een mogelijke evaluatie van de standaard in 2015.
- Forum Standaardisatie wordt opgeroepen om, als onderdeel van het dossier Samenhang, EPUB mee te nemen in de schets en beschrijving van de samenhang tussen de verschillende open documentstandaarden. Publicatie van de reeds beschikbare beslissboom op de website van Bureau Forum Standaardisatie kan hierin een eerste stap zijn.

Toelichting

Datum
4 april 2014

Waar gaat het inhoudelijk over?

De standaard EPUB 3.0 is een e-bookformaat, ontwikkeld voor het uitwisselen en publiceren van digitale publicaties en documenten. EPUB maakt het mogelijk om 'niet-bewerkbare' documenten te downloaden, op te slaan en offline weer te geven. Deze weergave is 'reflowable', wat wil zeggen dat de weergave zich aanpast aan het type apparaat dat wordt gebruikt. Dit is met name van toegevoegde waarde voor draagbare apparaten zoals e-readers, tablets en smartphones. Daarnaast is het mogelijk om door middel van EPUB 3.0 multimedia content toe te voegen en documenten toegankelijker te maken voor bijvoorbeeld visueel gehandicapten.

Het gebruik van EPUB 3.0 is te prefereren als de publicatie voldoet aan onderstaande voorwaarden:

Kenmerken met betrekking tot de content:

- Het betreft niet-bewerkbare elektronische content.
- Het bevat multimedia content (audio/video).
- Het vereist hoge mate van toegankelijkheid, bijvoorbeeld voor visueel gehandicapten.

Kenmerken met betrekking tot het weergaveformaat:

- Reflowable weergave is toegestaan, geschikt en gewenst.
- Offline beschikbaarheid.
- Portabiliteit op elk mobiel device.

Hoe is het proces verlopen?

Op 28 oktober 2013 is door dhr. De Rooij, werkzaam bij Logius, aanmelding gedaan van de standaard EPUB 3.0. Het indienen van EPUB werd mede ondersteund door het ministerie van BZK en het ministerie van AZ. Op 11 november 2013 heeft een intakegesprek plaatsgevonden. Op basis van de intake is besloten om de standaard in behandeling te nemen en een expertgroep te vormen.

De expertgroep is op 20 januari 2014 bijeenkomen om de bevindingen uit de intake en de geïdentificeerde knelpunten te bespreken. Aanvullend op de expertbijeenkomst is een inhoudelijke bijdrage geleverd door het ministerie van BZK. Naar aanleiding van de expertgroep is een expertadvies opgesteld. De bijdrage van het ministerie van BZK is meegenomen met het expertadvies. Het expertadvies is vervolgens gepubliceerd ten behoeve van een openbare consultatie. Daarop zijn geen reacties ontvangen.

*Hoe scoort de standaard op de toetsingscriteria?*Open standaardisatieproces

EPUB 3.0 is een internationale standaard en wordt beheerd door het International Digital Publishing Forum. Voor deelname aan het open standaardisatieproces, inclusief stemrecht, zijn (geringe) lidmaatschapskosten verbonden. De standaard en bijbehorende documentatie is voor iedereen gratis beschikbaar en vrij van licentierechten.

Toegevoegde waarde

De EPUB 3.0-standaard kent in potentie een grote toegevoegde waarde ten opzichte van huidige open documentstandaarden. Deze toegevoegde waarde ligt met name in het publiceren van niet-bewerkbare elektronische documenten voor

draagbare apparaten als e-readers, tablets en smartphones. Naast de mogelijkheid voor reflowable weergave van documentinhoud biedt de standaard ook ondersteuning voor multimedia content (audio/video) en een hoge mate van toegankelijkheid voor bijvoorbeeld visueel gehandicapten.

Datum
4 april 2014

Niet alle overheidsdocumenten zijn geschikt voor het gebruik van EPUB 3.0. Voorbeelden zijn wetgeving waarbij weergave in het originele formaat essentieel is voor de interpretatie en documenten waarvan het formaat van belang is voor de rechtmatigheid van een document. Het heeft dan ook de voorkeur om overheidsorganisaties keuzevrijheid te geven met betrekking tot het gebruikte documenttype.

Draagvlak

De meerwaarde van EPUB 3.0 ligt in de ondersteuning van de reflowable weergave van documentinhoud en de weergave van multimedia content (audio/video) en een hoge mate van toegankelijkheid voor bijvoorbeeld visueel gehandicapten. Deze laatste twee functies zijn relatief nieuw en er wordt nog nauwelijks gebruik van gemaakt. Het was dan ook lastig om binnen de overheid voldoende draagvlak te vinden voor de 3.0-versie van de standaard. Daarnaast is onvoldoende gebruikservaring aanwezig.

Ook is er momenteel onvoldoende draagvlak en kwaliteit van ondersteunende tools (tooling support en browser support). De verwachting is echter dat hier het komend jaar/de komende jaren veel ontwikkelingen plaats zullen gaan vinden.

Opname bevordert de adoptie

EPUB 3.0 zou in de toekomst naast PDF opgenomen kunnen worden op de 'pas toe of leg uit'-lijst, omdat EPUB een betere keuze is als het gaat om reflowable weergave van documenten en audiovisuele content. Desalniettemin is met deze elementen momenteel nog te weinig ervaring en lijkt hier nog weinig vraag naar te zijn binnen de overheid. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de huidige behoefte op dit moment nog voldoende afgedekt wordt door de PFD 1.7-standaard. Daarnaast is de ondersteuning vanuit de markt nog te beperkt.

Wanneer overheidsorganisaties besluiten om documenten als eBooks met reflowable weergave te publiceren, is het wel aanbevelenswaardig om daarvoor de EPUB 3.0-standaard te gebruiken.

Wat is de conclusie van de expertgroep en de consultatie?

Conclusie van de expertgroep

De expertgroep adviseert om EPUB 3.0 nu nog niet op te nemen op de 'pas toe of leg uit'-lijst. De deelnemers aan de expertsessie benadrukken de toegevoegde waarde van de standaard, met name op het gebied van multimedia content en de hoge mate van toegankelijkheid voor bijvoorbeeld visueel gehandicapten. De ondersteuning vanuit de markt en het draagvlak voor de standaard binnen de overheid is echter op dit moment nog te beperkt om EPUB 3.0 op te nemen op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Geadviseerd wordt om in een later stadium de status van EPUB 3.0 te herevalueren en te bekijken of de standaard alsnog in aanmerking komt voor opname op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Deze herevaluatie zou uitgevoerd kunnen worden door onder andere de deelnemers van de expertgroepen van EPUB en PDF.

Bij opname van EPUB 3.0 zal het toepassingsgebied van de PDF-standaard aangepast moeten worden. Hierbij zou aangegeven moeten worden dat PDF met name geschikt is voor niet-reflowable documenten. Dit dient bij een eventuele hernieuwde aanmelding meegenomen te worden.

Datum
4 april 2014

Welke additionele adviezen zijn er ten aanzien van de adoptie van de standaard?
Ten aanzien van de adoptie van de standaard worden de volgende additionele adviezen gedaan:

1. Forum Standaardisatie wordt opgeroepen om, als onderdeel van het dossier Samenhang, EPUB mee te nemen in de schets en beschrijving van de samenhang tussen de verschillende open documentstandaarden. Publicatie van de reeds beschikbare beslisboom op de website van Bureau Forum Standaardisatie kan hierin een eerste stap zijn.
2. Overheidsorganisaties (zoals BZK, AZ en WRR) die bezig zijn met de implementatie van EPUB 3.0, of implementatie van EPUB overwegen, worden opgeroepen om hun ervaringen te delen met het Bureau Forum Standaardisatie. Deze ervaringen zullen meegenomen worden bij een mogelijke evaluatie van de standaard in 2015.

Bijlage

Datum
4 april 2014

- Expertadvies EPUB 3.0, zie: (<https://lijsten.forumstandaardisatie.nl/open-standaard/epub>)